

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Alphabetum divini amoris

[Straßburg], nicht nach 1474

[De via admirativa]

[urn:nbn:de:bsz:31-333229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-333229)

Bernhardus xpm quater fleuisse legimus. risisse nunq̄ **I**te
quidā ait Intrem̄do iudicio stabim? et tu ridēs **N**egotiatio
ē vtilit̄ tps expendē et oia fugē **V**n̄ jero? sp̄ aliqd̄ opis fa
cto. ut te dyabol? iueniat occupatū **E**xēplū inuitas p̄m q̄
laborare noluit. nō fuit iuitatus ad mensaz **O**bediēcia ē ob
t̄pare indr̄nt̄ p̄ceptis supioꝝ. siue sint ḡuia siue leuia **E**xē
plū de eo q̄ ait **E**go et asin? vnū sum? **Q**uicqd̄ ei imponē
hoc portat et sine mora **P**erseuerācia ē. ab icepto bono vsq̄
infinē n̄ cessare **V**aleat ad oshuandā p̄seueranciā apponē mo
dicū et modicū laboꝝ **S**ic em̄ ignis p̄ apposicōz lignoꝝ con
suaf. sic p̄seuerācia p̄ apposicōz laboꝝ **E**xemplū de eo qui
quāq̄ginta āms rigide vixit. et tandē cecidit **Q**uietudo est di
stractōes et sollicitudines simul effugē **E**xēplo iohis baptiste
qui fugit id̄sertū. et **angel?** arsemo dixit sfuge. tace. q̄esce
Religio p̄ncipalit̄ ohsistit i trib? **O**bediāz. castitate. et paup
tate **E**xemplū bt̄us ḡgo. fecit p̄petariū sepelin i sterquilinio
Et bt̄us ag? delz eos de tabula clericoꝝ. ut p̄z in s̄mone de
cōi vita **S**pes ē expectatio future bt̄itudis exmentis et grā
puemēs. vñ sine meritis velle h̄re bt̄itudinē ē potius p̄lump
tioni q̄ spei **E**xēplū bt̄us bern. tentus i visioe ad iudicium
despare noluit dyabulo passiōz xpi obiciēdo remediū ē vidē
xpm crucifixū cū inclinato capite et extensz brachys ad misē
rendū. et ad suscipiendū. **E**xemplū de p̄digo filio i euangelio
Sacurmitas tenet id ē silenciū cū q̄s ab ociosis. et interō
etiā a licis linguā suam refrenat. **E**xemplū Rgathon p̄ tres
ānos lapidē in ore suo portauit vt silenciū disceret **V**eritas
ē. idem i ore et ope exhibē qd̄ habet in corde. et p̄t vocare
simplicitas **X**p̄iamtas. vide supra fides **Z**elus aīaru? supra
caritas p̄ri **S**ic multe vtutes alie p̄nt sub illis ophrendi.
Reformatus iā in se p̄ vtutū exempla anim? potit iam
se mundius et puri? eleuare ad agnoscendū creatorē
suū **P**riō p̄ amiracōz. q̄ non d̄z eē incredulitatis. sed
veneracōis credulitatis. vñ q̄s attēdendo ea q̄ apphendere

compt. 2. 1. fu. et p. p. p. 1. 1. 1.

Delencia

De Via Amiranis

non potest. preciat se profunda reuerētia, stupendo tam magnū
et excelsum suū creatorē. Vñ ammiratīe meditādo q̄rat a se vñ
hēat ortū tanta magnitudo vniuersi. scz celū trā sol et luna
zē **E**s ne tu deus me? et rñdebūt omēs **N**on. **S**ed ipse fecit
nos et nō ipsi nos. **I**sm ps. Quo audito dicat Quis est deus
me? Est ne potens Et audit scripturā. ptās eius amari usqz
ad mare et ita ipse ē qui celoz d̄tinet thronū. et abysos itue
tur. mōtes pondat. et terrā palmo d̄cludit zē **Q**uerat conse
quentē **E**st ne pulcher. et audit scripturā dicentē sibi Pulch
ritudinē eius sol et luna mirant. ipse em̄ ē inque desiderant
angeli p̄spicē. et itez speciosus forma **Q**uerat d̄sequentē **E**st
ne sapiēs Et audit In eo sunt omēs thesauri sapie et scie res
conditi **E**st ne diues rñdit Ois trā et plenitudo ei? **E**st ne
benign? rñdit Suavis dñs vniuersis. et miszacoēs eius sup
oia opa ei? **A**d mirando ergo magnitudinē eius potēcie. p̄fū
ditatē sapie. benignitatē clemece clamat **O** altitudo diuiciaz
sapie et scie dei zē **I**lli in adherē bonū ē. et penē in eo spem
meā **P**ro quo sciend. in hac mat̄a d̄z eē amiracō veneracōis
Et quicq̄d nō potit cape rō capiat fides p̄ exēplo vide infra
Hic singulis d̄cōibz sequentis alphabeti preponat **O**dirare
Amorosissimā in t̄mitate d̄substācialitatē d̄ qua p̄fundissime
mē ceta dicit **B**onauē. q̄ bonū ē sui diffusiuū. et sumē bonuz
ē sui sumē diffusiuū. q̄ diffusio nō esset sumā n̄ cēt d̄substā
cialis et coetna **Q**uia igit̄ p̄r ē sumē bonus. sumē se cōicat.
gnando filiū. cōicando sumāz d̄subālitatē suā et coetmitatez
ac coequalitatē. quā si nō cōicaret. non sumē se diffusissz. qz
adhuc amplius potuissz. q̄ p̄t cape capiat. q̄ nō p̄t cape cre
dat **O**dirare **B**enedictā coetmitatē in t̄mitate **D**e qua **beatus**
aug? adducat aliquale similitudinē de igne **V**ñ q̄ ato ē ignis
tā ato de eo procedit fulgur et calor. ponat̄ ergo q̄ aliquis
ignis fuerit ab etno. tūc simul ab etno fuit fulgur et calor
et tñ fulgur et calor p̄cederent ab igne et non ignis ab illis
Odirare **Q**uop̄tissimā et occultissimāz et incōprehensibilem

in circūscriptibilitatē et immensitatē deitatis **De hoc ggo?**
in iiii dyalogorū **Vide id ē** contemplare vel mirare creantē et
regentē implentē et circūplectentē transcendentē et sustentā
tem in circūscriptū et invisibile deum **Mirare** **U**iginti sumā illā
exntiā aut essentia deitatis qua solus fuit anq̄ creauit oīa
sibi ipsi abetno sufficiens nulli indigēs. de qua quidā medi-
tator di. **Meditare** cū deus fuerit solus ubi tūc vana gloria
hoīm. et demonū dolus **Sic** vō oīa discas parūpendē **Mi-**
rare **E**xcellentissimā eius oīp̄tentia. de qua dicit **Oīa** q̄cunq̄
voluit dñs fecit **Mirare** **V**n̄ tanta multitudo creaturaz eēt
n̄ ille potētissim⁹ eas edidiss⁹ **Mirare** **R**mosissimā ei⁹ sapiāz
qua totū vniuersū ex nichilo creauit ubi recepit tantā molē
monciū. tantā multitudinē lapidū ubi vidit p̄ci⁹ exēplar celi
et t̄re **Et** quō artifex faciet illa q̄ nunq̄ p̄cesserūt in exēplari
Mirare q̄ tā sapient oīa gubernat attingens a fine vsq̄ ad
finē fortit et disponēs oīa suauit **Mirare** **R**acōsissimā illaz
bonitatē qua tot et tātis creaturis cōicare voluit eē viuē et
itelligē. q̄ p̄fectissim⁹ fuit nulli indigens **Vn̄** em̄ tātus de-
cor creaturaz et vtilitas eaz q̄ diligētib⁹ deū oīa coopan-
tur i bonū. n̄ ab illo fonte sumo bono **Mirare** **H**umanā sub-
limacōz q̄ hoīez de puluē factū in paradisu⁹ cōstituit. et oīa ei
subdit. volucres celi et pisces maris et omia q̄ sunt p̄sunt ei
aut s̄uiūt. **R**ō etiā amiraf̄ dauid dicēdo **Quid** ē hō q̄ me-
mor es eius **Mirare** **I**nfectōz totius hūane creature qd̄ per-
pēt̄m ade i totū gen⁹ hūanū p̄ pēt̄m originale diffusus ē. **S**z
amiratio tollit qz in simili pasca ifecta om̄s panes ex eadem
varie decocti ifectu sunt. **Mirare** **R**arissimā illā tolleracōz qua
primos p̄ntes inobediētes. dñs n̄ annihilauit. et alios lo-
co ip̄oz creauit. qd̄ facillimū ei fuisset. s̄z tollerādo vestuic
pellicys et ad locū p̄nie in hāc t̄raz dimisit **Mirare** **L**etissi-
mū cōsiliū t̄mitatis. sup̄ incarnacōne filij dei. de quo dō dicit
Mirare et veritas obuiauerūt sibi zc̄ **Stūs** aug⁹ in meditacōi-
bus suis dicit. qz nō potuit saciari dulcedie aīoz. amirādo

meia

consilium incarnacōis. q̄ tanta maiestas. tantā habuit cari-
tatē ad hoīez. mirare **M**irandā v̄mōz deitatis et hūanitatis
quō summū cū p̄mō. et̄nuz cū t̄pali. hoc ē cū homīe sexto die
formato. p̄fectissimū cū d̄fectuoso v̄mri voluit. mirare **N**obi-
lissimā deitatis tantā hūilitatē. q̄ defect̄ n̄ros i se suscepit
sc̄z famē. sitim. calorē. frigus. timorē. dolorē. paup̄tatē. et i-
firmitatē. t̄sticiā. et sic de alyz **E**t demū q̄ plus ē mirandū
mortē turpissimā **S**ed ad admirans eccia in p̄mō canit **Q**ue-
te vicit clemētia zc̄ **E**t de sac̄mento eukaristie canit eccia **O**-
res mirabilis. māducat d̄nm. paup̄ s̄uus et humilis **I**n quo
p̄ncipalit̄ tā sunt miranda **P**rimo q̄ tāta maiestas sub tā sp̄e
modica d̄tinet̄ **S**ecundo q̄ idem corpus sit in diuersis locis
Tercio q̄ fracta hostia iteger x̄ps sub qualibz p̄ticula pseue-
rat. mirare **O**rdinē v̄muerſoz. q̄ tā cito et facilī facta sunt
et ita ordinata s̄m situacōz ordinacōis superioritatis et infe-
rioritatis nobilitatis aeris fecūditatis t̄re **D**e origine mūdi
q̄ cepit creacōe et currit p̄ t̄pa nature legis et gr̄e et d̄suma-
bit̄ iudicio **M**irare **P**ulchritudinē v̄muerſi s̄m varietatē lu-
minū figuraz et colorz. mirare **Q**uāta fidez multitudie dec-
coratū ē celū. quanta varietate auū aer. quāta piscū diuer-
sitate aq̄. quāta metalloz sc̄z auri et argenti. et gēmaz di-
uersitate montes. quāta varietate plantaz. arborz et herba-
rū silue et valles. quāta diuersitate aīaliū s̄m diuersitatem
gnalē speālē. et in diuidualē derozata ē t̄ra. mirare **Q**uietē
quā oīa appetūt. quō oīa ad locū suū tendunt. leue sursum.
gr̄e deorsuz **N**ues turbate fugūt sursum. pisces fugūt in p̄-
fundū aquaz. bestie ad siluas. reptilia serpētes ac mures ad
cauernas t̄re. mira res ē quō diuersa loca p̄ sui d̄seruacōe ex
naturali instinctu petūt et quō q̄libz sp̄es sibi adhēt **G**rues
simul volāt **L**upi simul currūt. et etiaz sciunt t̄pa sua piendi
et quiescendi. et loca caloris et frigoris. sic prundines. q̄ p̄-
uemūt t̄ps frigoris petēdo regiones calidas. mirabilis de
m̄creaturis suis **V**ide formicā. vix videri p̄t. et h̄z tot oclōs

et tot pedes. et caput et corpus sicut equus sentit et laborat. **M**irare **R**esolucōz aīaliuz intēram de qua facta sunt Jam homo michi loquitur sentit et intelligit. mandat regnat et terret alios subito resoluitur intēram et puluerem vbi non ē vox neqz sensus et itē de te surget hō viu2 sciēs **E**t itelligēs rē **M**irū nobis. s3 qd mirū illi q̄ oīa q̄cunqz voluit fecit qd admirat̄ psalmista. d. **Q**uā magficata sunt opa tua dñe rē **M**irare **S**emialē vtutē. cui2 tanta et tā mirabilis ē multitudo et habūdancia formaz. s3m rōes semiales ī rebus **T**erra em̄ tot herbas tā diuersas et vtilēs et medicinales de se pducit. miramur vñ h3 illā potēciā **I**tē videm2 minutissimū granū semis d̄ quo pducit magna arbor **V**bi habuit granū tot ramos tot folia tot fruct2 **C**erte mirabilis de2 increaturis suis. miremur **O**rutinacōez liberacōz vniuersoz qz omne qd ē illd̄ ē substācia aut accēs **I**ux illud **S**ūmus aristoteles trutinabat cacumia mūdi **I**n duo diuisit quicqd̄ ī orbe fuit **I**tē oīa dstituta sunt sub numero pondē et mēsurā. ut di. salomon **N**umero res distingunt. pondē situant. mēsurā limitant **E**t tñ multiplicat res distingunt **P**rima dñna rex **Q**ued hnt eē ut lapides. qued eē et viuere vt bruta. qued hnt esse viuē et itelligē vt angeli et hoīes **S**ecūda dñna **Q**ued sunt mutabilia et corruptibilia. ut trestria. qued sunt imutabilia et icorruptibilia ut sunt sup celestia **Q**ued corpalia quedam spūalia qued simul rē **E**x hys collige creatorē illoz potētissimū sapientissimū et optimū trinū. et vnū **E**t qui hys dstitatis nō exatāt ad cognoscendū suū creatorē. cecus est surdus mut2 et stultus **C**ognouit em̄ bos possessorē suū et asinus p sepe dñi. sui. ille aut nō vult itelligē creatorē suū **M**irare **U**tilitatē durabilitatē et firmitatē rex **N**ichil em̄ in rex natura frustra qz de2 et natura nichil faciūt frustra. vñ sol et luna distinguūt nobis tpa. inde scim2 qñ dies ē. et qñ ē nox et de durabilitate solis videm2 iā qz plus qz p sex milia anorū volut2 ē et mot2 et n̄ deficiat vt vult aug2 **S**i fuissz rota

artificis terram millesies fracta fuisset. et quomodo continue lucet et
non indiget sepo **S**i fuisset lucerna artificis terram dudum
extincta fuisset **E**t si obieceris de utilitate an dyabolus sit uti-
lis **R**undeus quod sic **N**onne tortor et licitor est utilis inuitate propter
malefactores. et in toto universo ille tortor est malefactor **I**te
lege quantum utilis fuit iob. cui coronam pacis augmentauit **S**ic
enim clementissimus deus malo bene utitur **S**ed diceres pro quo sunt damp-
nati utiles in inferno unde ad ostendendam diuinam iusticiam. et
ad augmentandam gloriam sanctorum **S**ancti enim videtes tot tormeta
dampnatorum. glorificant deum intumescunt quod eos eripuit a tot tormen-
tis **I**te obiicit de lupis et serpentibus. et sic de alijs unde. si
homo non peccasset. omnes creature inferiores subditi ei fuissent et
sic lupi et serpentes obediissent ei. ad nutum **S**ed quod frangenti
fide. fides frangit eundem. quod homo non obediuit altissimo. abso-
lute sunt bestie ab eius obedientia. valent tamen adhuc homini ad ter-
rendum eum ne in peccato permaneat. ne forte lesus a serpente in
peccato moriatur **E**t ad memorandam transgressionem. propter quam ei illa
rebellant **E**t nonne de venenosis animalibus. triaca medicinalis con-
ficiat **I**te dicit ad quod valent pulices qui nos inquietant unde
valent ad humiliandum hominem. enim homo tumet superbia. inquietatur
a pulice humiliat se dicendo **Q**uid te exaltas puluis et cinis
qui puluis non vales resistere **P**ro indubitato ergo tene expau-
cis multa. quod omnia sunt utilia. et derogaret eius honori ipsum a-
liquod in utile creasse **S**ed si tu non intelligis dei. tibi augere silens est
sic si vadis ad officinam artificis. forte fabri aut altius vides
ibi multa instrumenta. malleos clauos etc **D**icas **N**on quid tanta
multitudo instrumentorum **N**ouit artifex quod nichil ibi retinet inuti-
le **S**ic artifex omnium deus gloriosus nouit in gubernatione sua quod
habeat in toto universo. ad quod addidit. ad quod valet **H**uic te
subice et ammirando magifica. lauda glorifica. superalta. et ben-
dic deum in operibus. dicendo canticum **B**enedicite. o. opa d. d.
Ite laudate dominum de celo etc **G**losa id est date actionem laudis et
amiracionis cum varietate et mirabile virtute **X** pro iudice tuo in

D. 19. 6. 10. 60

fine seculi mirare q̄ iudicatus veniet iudicaturus **E**t vnde
ei tanta sapia q̄ cuiuslibz facta ita sciet plene q̄cunqz cogita
uit. fecit et dixit ac si sibi soli intentz fuissz ac si solū ad ipm
respectū habuissz **E**t q̄ mirabilis erit iusticia vbi nichil boni
manebit irremuneratū. et nichil mali ipunitū c̄te incōprehē
sibilia sunt iudicia ei2 et iuestigabiles vie eius **E**t q̄uis mi
randa sunt eius iudicia tñ hoc firmē ē tenendū q̄ oia iustissi
me fecit et faciet. qz sume bonz et nulli facit iūriā **E**t quia
dāpnatis nō dabit regnū. nō facit eis iniuriā qz nichil iuris
hnt ī regno **M**odo regula ē. Qui nichil hz iuris nō p̄t causa
re de iūria. sic nec ego possem causare qz me n̄ fecit angelū
qz nec merui de iure eē vermis **N**ec potit q̄s se excusare per
ignoranciā. **Q**uilibz em̄ hz ius naturale scriptū in corde suo
et cuilibz īspirauit dñs aliqd̄ bonū siue fuerit paganus siue
iude2 **E**t qz negligēciōz fuit p̄ salute sua. q̄ p̄ bonis corpis
p̄ quibz cucurrisset ad diuersas ptes mūdi si se neglerit im
putet sibi **N**ec causari p̄t de p̄petuitate penarū **Q**uia em̄
d̄t et̄nuz peccauit. et p̄petuū d̄tēpsit et blasphemauit dñm p̄
petua pena puniet **Q**uia si p̄petuo blasphemarz. et solum
tpaliē puniet manēt aliqd̄ impunitū **E**tia qz q̄ d̄mitit cri
men lese maiestatis. d̄t t̄pale p̄ncipem dāpnat p̄petuo exilio
Et si p̄petue hic viuerz. p̄petue staret sn̄a **U**na ergo gutta
d̄ine offense. ē maior oī c̄fensa d̄t t̄pale p̄ncipem. qz iste mo
mentane2 **I**lle vō p̄nceps et̄nus **S**ñ ergo finaliē et iuste oia
bñ fecit et faciet. qd̄ si nō facerz deus n̄ eēt **Q**ui p̄t cape ca
p̄iat. qui non potest credat. et ammirando veneret .

Via p̄gnacōis

Seuata mēte p̄ amiracōz in opificē cū madit. illud
memorie n̄re in p̄sona redēptoris n̄ri dictū **R**ecorda
re paup̄tatis mee. qz ergo redēptor p̄p̄ nos homies
et p̄p̄ n̄raz salutē descēdit de celis. et icarnat2 ē **D**ignū est
p̄gnacōis ei2 attenda mente ī hac t̄ra et cū ḡtitudie medi
tari **O**ia em̄ p̄ n̄ro exēplo et mō nobis salutarī **H**ic egit **D**e
hoc di. bern. ī p̄sona x̄pi **I**n vita mea potis cognosce vitam